

Asia: VN/6909/2026

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja työttömyysturvalain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausuntonne ammatillisen osaamisen parantamiseen myönnettävän palkkatuen keston muuttamisesta harkinnanvaraiseksi ja keston jatkamisen edellytyksistä (88 §:n 1 momentin 1 kohta ja 89 §:n 1 momentti)

Sininauhaliitto pitää lähtökohtaisesti myönteisenä sitä, että palkkatuen kesto voidaan jatkossa arvioida nykyistä yksilöllisemmin. Palkkatuen kohderyhmään kuuluu hyvin erilaisissa elämäntilanteissa olevia henkilöitä, joiden työllistymistä vaikeuttavat esimerkiksi osaamiseen, työmarkkina-asemaan, työelämästä poissaoloon tai työkykyyn liittyvät tekijät. Näiden henkilöiden tarpeet eivät aina vastaa nykyistä kiinteää 5:n tai 10 kuukauden mallia.

Sininauhaliitto pitää myönteisenä myös sitä, että ammatillisen osaamisen parantamiseen myönnettävän palkkatuen enimmäiskesto pidennettäisiin 12 kuukauteen. Riittävän pitkä palkkatuettu työsuhde voi mahdollistaa osaamisen vahvistumisen, työelämätaitojen karttumisen, työkokemuksen saamisen sekä uusien koulutus- ja työllistymispolkujen rakentumisen. Pidempi palkkatukijakso voi mahdollistaa nykyistä paremmin myös tutkinnon osien suorittamisen sekä koulutus- ja oppisopimuspolkujen rakentamisen osana työsuhdetta.

Sininauhaliiton näkökulmasta palkkatuettu työ on työntekijälle aito työsuhde. Monille henkilöille palkkatuettu työ tarjoaa myös mahdollisuuden vahvistaa työelämäosallisuuttaan ja kokemusta kuulumisesta työyhteisöön. Se tarjoaa mahdollisuuden tehdä työtä, saada palkkaa, kartuttaa osaamista ja työkokemusta sekä vahvistaa työelämävalmiuksia osana työyhteisöä. Palkkatuki on työnantajalle korvaus niistä lisäresursseista, joita työntekijän perehdyttäminen, ohjaus ja työssä tukeminen voivat edellyttää, mutta työnhakijalle se on mahdollisuus vahvistaa omaa työllistymiskykyään. Vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden kohdalla palkkatuettu työ toimii usein osana pidempää työllistymisprosessia, eikä sen vaikuttavuutta tule arvioida yksinomaan välittömän työllistymisen perusteella.

Sininauhaliitto kiinnittää huomiota siihen, että esityksessä työvoimaviranomaiselle annettava harkintavalta edellyttää käytännössä erittäin laaja-alaista arviointia. Koska kyse on ammatillisen osaamisen parantamiseen tarkoitetusta palkkatuesta, arvioinnissa tulee ottaa huomioon muun muassa työnhakijan nykyinen osaaminen, osaamisen puutteet ja kehittämistarpeet, aiempi koulutus, työmarkkinahistoria, työelämästä poissaolon vaikutukset, työelämätaitojen vahvistumisen tarve sekä mahdollisuudet edetä koulutukseen tai työelämään. Osaamisen vahvistumista ei myöskään tule tarkastella ainoastaan tutkintojen tai muodollisen koulutuksen näkökulmasta. Osaamisen vahvistuminen voi tarkoittaa esimerkiksi työelämävalmiuksien, digitaitojen, vuorovaikutustaitojen, asiakaspalveluosaamisen ja muun työssä tarvittavan osaamisen kehittymistä.

Arvioinnissa tulee lisäksi huomioida tarjolla olevan työtehtävän sisältö, työssä oppimisen mahdollisuudet, mahdollisuus suorittaa tutkinnon osia tai rakentaa oppisopimuspolkuja sekä työnantajan valmiudet tukea osaamisen kehittymistä. Työllistymismahdollisuuksien arviointi edellyttää lisäksi alueellisen työmarkkinatilanteen, työvoimatarpeiden, koulutusmahdollisuuksien ja realististen jatkopolkujen huomioimista. Työnhakijan mahdollisuudet työllistyä avoimille työmarkkinoille eivät riipu yksinomaan hänen osaamisestaan tai työkyvystään, vaan myös alueellisista työmarkkinoista, jotka vaihtelevat merkittävästi eri puolilla Suomea.

Sininauhaliitto pitää epäselvänä, miten näin laaja-alaisen arvioinnin yhdenmukaisuus, laatu ja työnhakijoiden yhdenvertainen kohtelu käytännössä varmistetaan eri työllisyysalueilla. Esityksestä ei käy selkeästi ilmi, millä perusteilla palkkatuen kesto käytännössä määräytyisi, millaista osaamista arviointia tekeviltä viranomaisilta edellytetään tai miten arvioinnin tueksi laaditaan valtakunnallisesti yhdenmukaiset kriteerit ja ohjeet. Harkintavallan lisääntyessä korostuvat sekä työnhakijoiden oikeusturva että arvioinnin läpinäkyvyys.

Sininauhaliitto kiinnittää huomiota myös siihen, että palkkatuen käyttö on viime vuosina vähentynyt merkittävästi, vaikka tarve erityisesti vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden kohdalla on edelleen suuri. Esityksessä jää epäselväksi, johtaako harkintavallan lisääminen käytännössä palkkatuen käytön lisääntymiseen vai sen vähenemiseen. Ilman selkeitä valtakunnallisia linjauksia on olemassa riski, että palkkatukijaksot lyhenevät nykyisestä tai että käytännöt alkavat vaihdella merkittävästi eri työllisyysalueiden välillä.

Sininauhaliitto pitää tärkeänä, että harkinnanvaraisuuden lisääminen ei johda palkkatuen tosiasialiseen lyhenemiseen niiden henkilöiden kohdalla, joiden työllistyminen edellyttää pidempikestoista tukea. Vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden osaamisen vahvistuminen, työelämätaitojen kehittyminen ja työelämään kiinnittyminen edellyttävät usein riittävän pitkäkestoista palkkatuettua työtä. Tämän vuoksi uudistuksessa tulee varmistaa, että kaikilla työllisyysalueilla on mahdollisuus myöntää riittävän pitkiä palkkatukijaksoja yhdenvertaisin perustein.

Sininauhaliitto pitää ongelmallisena myös sitä, että palkkatuen jatkaminen sidottaisiin tilanteisiin, joissa määräaikaisen työsuhteen jälkeen syntyy toistaiseksi voimassa oleva työsuhde. Tavoite pysyvistä työsuhteista on kannatettava, mutta käytännössä erityisesti järjestöjen mahdollisuudet tarjota vakituisia työsuhteita ovat heikentyneet ja heikkenevät edelleen järjestörahoituksen merkittävien leikkausten seurauksena. Tämä voi johtaa siihen, että jatkomahdollisuus jää tosiasiallisesti monen työnhakijan ulottumattomiin, vaikka palkkatuettu työ olisi vahvistanut hänen osaamistaan, työelämätaitojaan ja työllistymisvalmiuksiaan.

Sininauhaliitto katsoo, että palkkatuen keston harkinnanvaraisuutta voidaan pitää kannatettavana vain, mikäli samalla varmistetaan

- työnhakijoiden yhdenvertainen kohtelu eri työllisyysalueilla
- arvioinnin läpinäkyvyys ja riittävät valtakunnalliset ohjeet
- riittävän pitkät palkkatukijaksot niitä tarvitseville henkilöille
- sekä se, ettei uudistus johda palkkatukijakson tosiasialliseen lyhenemiseen tai palkkatuen käytön vähenemiseen.

Palkkatuen tulee jatkossakin tukea työnhakijan mahdollisuuksia rakentaa osaamista, työelämätaitoja, työelämäosallisuutta ja työllistymiskykyä sekä avata uusia etenemispolkuja kohti koulutusta ja työelämää.

a. Työttömyyden pitkittymisen todennäköisyyden arvioimisesta luopuminen (nykyisessä 82 §:n 2 momentissa: “Jos tuella palkattava on ollut työttömänä välittömästi ennen palkkatuen myöntämistä yhtäjaksoisesti alle 12 kuukautta, palkkatuen myöntäminen edellyttää lisäksi, että henkilön työttömyys ilman palkkatuen myöntämistä todennäköisesti kestäisi yli 12 kuukautta.”)

Sininauhaliitto kannattaa työttömyyden pitkittymisen todennäköisyyden arvioinnista luopumista. Työttömyyden keston ennakointi on epävarmaa, ja arviointikäytännöissä voi esiintyä alueellisia sekä yksittäisten viranomaisen välisiä eroja. Palkkatuen myöntämisen tulee perustua ensisijaisesti työnhakijan tunnistettuihin osaamisen kehittämistarpeisiin ja mahdollisuuksiin vahvistaa työllistymisedellytyksiään palkkatuetun työn avulla.

Sininauhaliitto pitää tärkeänä, että työllistymisen esteisiin voidaan puuttua riittävän varhaisessa vaiheessa. Osaamisen vahvistamisen, työelämätaitojen karttumisen ja työkokemuksen saamisen näkökulmasta ei ole tarkoituksenmukaista sitoa palkkatuen myöntämistä arvioon siitä, jatkuisiko henkilön työttömyys ilman tukea yli 12 kuukautta. Varhaisella tuella voidaan parhaimmillaan

ehkäistä työttömyyden pitkittymistä ja vahvistaa henkilön mahdollisuuksia siirtyä koulutukseen tai työelämään.

b. nykyinen ryhmä “ei ole ollut ansiotyössä kuuden edellisen kuukauden aikana” muutettaisiin muotoon “ei ole ollut vakinaisessa ansiotyössä kuuden edellisen kuukauden aikana” (82 §:n 1 momentin 5 kohta).

Sininauhaliitto kannattaa ehdotusta, jonka mukaan palkkatuen kohderyhmää laajennetaan koskemaan henkilöitä, jotka eivät ole olleet vakinaisessa ansiotyössä kuuden edellisen kuukauden aikana.

Muutos vastaa paremmin nykyisten työmarkkinoiden todellisuutta, jossa osa työnhakijoista tekee lyhyitä määräaikaista työsuhdetta, keikkatyötä tai muuta satunnaista työtä ilman, että heidän asemansa työmarkkinoilla tosiasiallisesti vakiintuu. Pelkkä ansiotyön olemassaolo ei välttämättä tarkoita, että henkilön osaamisen kehittämisen tai työmarkkina-aseman vahvistamisen tarve olisi poistunut. Sininauhaliitto pitää tärkeänä, että palkkatuen mahdollisuuksia hyödyntää osaamisen vahvistamisessa ei tarpeettomasti rajata henkilöiltä, joiden työura on katkonainen tai joiden kiinnittyminen työmarkkinoille on edelleen epävarmaa. Kohderyhmään kuuluu esimerkiksi henkilöitä, joilla on ollut lyhyitä määräaikaista työsuhdetta, keikkatyötä tai satunnaisia työjaksoja, mutta joiden osaamisen vahvistamisen tarve, työelämävalmiuksien kehittäminen tai työmarkkina-aseman vakiinnuttaminen edellyttävät edelleen tukea.

Muutos voi tukea työllistymispolkujen rakentumista ja vahvistaa mahdollisuuksia siirtyä kohti vakaampaa työmarkkina-asemaa. Sininauhaliitto pitää myönteisenä, että palkkatukea voidaan jatkossa kohdentaa nykyistä paremmin myös henkilöille, joilla on jonkinlaista työmarkkinakytkentää, mutta jotka eivät ole vielä kiinnittyneet pysyvästi työelämään.

Sininauhaliitto pitää kuitenkin tärkeänä, että vakinaisen ansiotyön käsitettä avataan esityksen perusteluissa tai toimeenpano-ohjeistuksessa tarkemmin. Esityksestä ei käy riittävän selkeästi ilmi, miten esimerkiksi osa-aikainen vakituinen työ, nollatuntisopimukset, hyvin vähäinen työmäärä tai muut epätyypilliset työsuhdetta huomioidaan arvioinnissa. Selkeät valtakunnalliset tulkinnat ovat tarpeen työnhakijoiden yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi sekä alueellisten tulkintaerojen ehkäisemiseksi.

c. muun samoihin palkkakustannuksiin myönnetyn tuen huomioiminen (84 §:n 1 mom. 6 kohta)

Sininauhaliitto pitää perusteltuna, että samaan palkkakustannukseen ei kohdistu päällekkäistä julkista tukea.

Esityksen perusteluissa tulee kuitenkin täsmentää, mitä tukimuotoja ehdotettu säännös käytännössä koskee ja miten erilaiset julkisesti rahoitetut toimintamuodot huomioidaan. Erityisesti tulee selventää, miten säännöstä sovelletaan tilanteissa, joissa työnantajalla on käytössään muuta julkista rahoitusta toiminnan toteuttamiseen, mutta palkkatuella palkattavan henkilön palkkakustannuksia ei kateta tällä rahoituksella.

Sininauhaliitto pitää tärkeänä, ettei sääntely tarpeettomasti vaikeuta järjestöjen, kuntien tai työllisyysalueiden mahdollisuuksia rakentaa tarkoituksenmukaisia työllistymispolkuja vaikeassa työmarkkina-asemassa oleville henkilöille. Muutoksen käytännön vaikutuksia palkkatuetujen työpaikkojen määrään olisi syytä seurata.

3. Lausuntonne säädösteknisistä muutoksista

Sininauhaliitolla ei ole huomautettavaa esityksen säädösteknisiin muutoksiin. Lakiehdotuksessa esitetyt pykälärakenteen ja sääntelyn jäsentämiseen liittyvät muutokset vaikuttavat pääosin selkeyttäviltä.

Sininauhaliitto pitää kuitenkin tärkeänä, että sääntelyn toimeenpanoa tukevat perustelut ja valtakunnallinen ohjeistus ovat riittävän selkeitä. Lausunnossa esiin nostetut tulkintakysymykset, kuten palkkatuen keston harkintaperusteet, vakinaisen ansiotyön määrittely ja muiden palkkakustannuksiin kohdistuvien tukien huomioiminen, edellyttävät valtakunnallisesti yhdenmukaisia soveltamiskäytäntöjä. Tämä on tärkeää työnhakijoiden yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi.

4. Lausuntonne vaikutusten arvioinnista

Sininauhaliitto pitää myönteisenä, että esityksessä on arvioitu ehdotettujen muutosten vaikutuksia työnhakijoihin, työnantajiin, viranomaisiin ja julkiseen talouteen. Vaikutusarviointi painottuu kuitenkin vahvasti hallinnollisiin, taloudellisiin ja työllisyysvaikutuksiin, kun taas vaikutuksia vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden työllistymisedellytyksiin, osaamisen vahvistumiseen ja työelämäosallisuuteen tarkastellaan melko rajallisesti.

Sininauhaliitto katsoo, että vaikutusarvioinnissa tulee tarkastella nykyistä laajemmin myös palkkatuetun työn välillisiä vaikutuksia. Erityisesti vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden kohdalla palkkatuettu työ voi vahvistaa osaamista, työelämätaitoja, työelämäosallisuutta, motivaatiota ja työllistymiskykyä. Nämä vaikutukset ovat usein edellytys myöhemmälle työllistymiselle avoimille työmarkkinoille, mutta ne jäävät vaikutusarvioinnissa vähäiselle huomiolle.

Palkkatuetun työn erityinen vahvuus on siinä, että osaamista, työelämätaitoja ja työllistymisvalmiuksia voidaan vahvistaa aidossa työympäristössä osana tavallista työtä ja työyhteisöä. Samalla työntekijälle voidaan tarjota yksilöllistä ohjausta ja tukea niihin tekijöihin, jotka vaikuttavat työssä aloittamiseen, työssä suoriutumiseen tai työssä pysymiseen. Näin palkkatuettu työ voi toimia siltana kohti koulutusta tai avoimia työmarkkinoita erityisesti henkilöille, joiden työllistyminen edellyttää vaiheittaista etenemistä.

Sininauhaliitto pitää tärkeänä tunnistaa, että monille palkkatuen kohderyhmään kuuluville henkilöille avoimille työmarkkinoille työllistyminen on tavoite, jonka saavuttaminen edellyttää usein

vaiheittaista etenemistä. Ennen siirtymistä avoimille työmarkkinoille henkilö voi tarvita osaamisen päivittämistä, työelämävalmiuksien vahvistumista, työkokemuksen karttumista, tutkinnon osien suorittamista sekä kokemusta työyhteisössä toimimisesta. Näiden vaikutusten arvioinnissa tulee sisällyttää nykyistä vahvemmin esityksen vaikutusarviointiin.

Sininauhaliitto kiinnittää huomiota myös siihen, että palkkatuen käyttö on viime vuosina vähentynyt merkittävästi. Sininauhaliiton vuosina 2024–2025 toteuttamissa jäsenjärjestökyselyissä palkkatuettujen työntekijöiden määrän raportoitiin vähentyneen johdonmukaisesti. Keväällä 2025 jo 61 prosenttia vastaajista arvioi palkkatuettujen työntekijöiden määrän vähentyneen eikä yksikään vastaaja raportoinut määrän kasvaneen. Samalla jäsenjärjestöt kuvasivat palkkatuen merkitystä erityisesti vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden osaamisen, työelämävalmiuksien, osallisuuden ja työllistymisedellytysten vahvistajana. Kyselyissä nousi esiin myös epävarmuus alueellisista linjauksista sekä huoli palkkatuen saatavuudesta ja hyödyntämismahdollisuuksista.

Jäsenjärjestöiltä saadun palautteen perusteella palkkatuen saatavuus on edelleen heikentynyt useilla alueilla. Järjestöiltä saadun palautteen mukaan palkkatukeen varatut määrärahat ovat joillakin alueilla loppuneet jo alkuvuodesta tai palkkatukea ei käytännössä ole ollut saatavilla. Samanaikaisesti osa työllisyysalueista on kehittänyt omia ratkaisujaan tuetun työllistymisen mahdollistamiseksi. Tämä viittaa siihen, että tarve tukea vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden työllistymistä ei ole vähentynyt, vaikka palkkatuen käyttö on monin paikoin supistunut.

Vaikutusarvioinnissa jää kuitenkin osin epäselväksi, mistä palkkatuen käytön väheneminen johtuu ja millä tavoin ehdotetut muutokset vaikuttavat palkkatuen tosiasialliseen käyttöön tulevaisuudessa. Erityisesti jää avoimeksi kysymys siitä, lisäävätkö vai vähentävätkö ehdotetut muutokset käytännössä palkkatuettujen työpaikkojen määrää.

Vaikutusarvioinnissa tulee tarkastella nykyistä laajemmin myös työllisyysalueiden toimintaympäristöä ja rahoitusrakenteita. Käytännössä palkkatuen käyttöön vaikuttavat sääntelyn lisäksi myös käytettävissä olevat määrärahat, alueelliset toimintatavat sekä taloudelliset kannustimet. Sininauhaliitto pitää tärkeänä, että palkkatuen käyttöä tarkastellaan jatkossa myös tästä näkökulmasta, jotta voidaan arvioida, tukevatko järjestelmän rakenteet aidosti palkkatuen hyödyntämistä niiden henkilöiden kohdalla, joiden työllistyminen edellyttää erityistä tukea. Vaikutusarvioinnissa jää vähälle huomiolle myös se, millaisia kannustimia nykyinen rahoitusjärjestelmä luo palkkatuen hyödyntämiselle verrattuna muihin työllistymistä edistäviin ratkaisuihin.

Sininauhaliitto katsoo, että vaikutusarvioinnissa tulee tarkastella nykyistä tarkemmin myös palkkatuen kustannusten ja hyötyjen kohdentumista eri toimijoille. Palkkatuen kustannukset kohdistuvat työllisyysalueille välittömästi, kun taas sen hyödyt voivat näkyä vasta pidemmällä aikavälillä esimerkiksi työllistymisen vahvistumisena, palvelutarpeiden vähenemisenä sekä julkisten menojen säästöinä. Mikäli rahoitus- ja kannustinrakenteet painottavat lyhyen aikavälin

kustannusten hallintaa, voi syntyä riski, että palkkatuen käyttö vähenee myös tilanteissa, joissa sillä olisi pidemmällä aikavälillä myönteisiä vaikutuksia sekä yksilölle että yhteiskunnalle. Vaikutusarvioinnissa tulee tarkastella tätä kannustinrakennetta nykyistä laajemmin.

Sininauhaliitto katsoo lisäksi, että vaikutuksia järjestötyönantajiin arvioidaan esityksessä niukasti. Järjestöt toimivat usein työssä oppimisen ympäristöinä sekä työelämätaitojen, osaamisen ja työllistymisvalmiuksien vahvistajina henkilöille, joiden siirtyminen avoimille työmarkkinoille ei vielä ole realistista ilman tukea. Vaikka järjestöillä ei useinkaan ole mahdollisuuksia tarjota palkkatuetun työjakson jälkeen vakituisia työsuhteita, ne voivat tarjota työnhakijalle mahdollisuuden kartuttaa työkokemusta, vahvistaa osaamistaan ja rakentaa valmiuksia siirtyä koulutukseen tai avoimille työmarkkinoille. Näiden vaikutusten arviointi tulee sisällyttää nykyistä vahvemmin esitykseen.

Sininauhaliitto pitää tärkeänä, että uudistuksen vaikutuksia seurataan jatkossa erityisesti palkkatuen käyttömäärien, palkkatukijaksojen pituuden, alueellisten erojen sekä työnhakijoiden koulutus- ja työllistymispolkujen näkökulmasta. Lisäksi seurannassa tulee tarkastella osaamisen vahvistumiseen, työelämätaitoihin ja työelämäosallisuuteen liittyviä vaikutuksia sekä järjestöjen mahdollisuuksia toimia palkkatukityönantajina.

5. Lausuntonne starttirahaa koskevasta ehdotuksesta

Sininauhaliitolla ei ole huomautettavaa starttirahaa koskevaan ehdotukseen.

Esitetty muutos selkeyttää sääntelyä ja vähentää tulkinnanvaraisuutta määrittelemällä nykyistä yksiselitteisemmin, miten starttirahakauden aikana saadut yritystoimintaan liittymättömät tulot huomioidaan. Sininauhaliitto pitää myönteisenä, että sääntelyn soveltaminen yhdenmukaistuu eri työvoimaviranomaisten välillä. Tulkinnanvaraisuuden vähentyminen vahvistaa työnhakijoiden oikeusturvaa ja yhdenvertaista kohtelua erityisesti tilanteissa, joissa starttirahan saajalla on yritystoimintaan liittymättömiä tuloja.

6. Muu lausuttava

Sininauhaliiton vuosina 2024–2025 toteuttamien jäsenjärjestökyselyjen sekä jäsenjärjestöiltä saadun palautteen perusteella palkkatuen käyttö on vähentynyt merkittävästi. Jäsenjärjestöt ovat tuoneet esiin huolta palkkatuen saatavuudesta, alueellisten käytäntöjen eroista sekä mahdollisuuksista hyödyntää palkkatukea vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden työllistymisen tukena. Lisäksi jäsenjärjestöt ovat kertoneet tilanteista, joissa palkkatukeen varatut määrärahat ovat loppuneet jo alkuvuodesta tai palkkatukea on ollut saatavilla aiempaa rajatumminkin. Tarve tukea vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden työllistymistä ei kuitenkaan ole vähentynyt.

Sininauhaliitto kiinnittää huomiota siihen, että palkkatukea koskevia muutoksia toteutetaan tilanteessa, jossa työllistymistä tukevien palveluiden ja tukimuotojen toimintaympäristö on muuttunut merkittävästi. Samanaikaisesti työllisyysalueuudistus, julkisen talouden sopeutustoimet sekä järjestöihin kohdistuvat rahoitusmuutokset ovat vaikuttaneet niiden palveluiden ja tukimuotojen saatavuuteen, joiden avulla vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden

työllistymispolkuja on perinteisesti rakennettu. Tämän vuoksi on tärkeää tarkastella palkkatuen toimivuutta osana laajempaa palvelu- ja tukikokonaisuutta. Esityksen vaikutuksia tulee arvioida myös suhteessa muihin samanaikaisesti toteutettuihin uudistuksiin, sillä niiden yhteisvaikutukset kohdistuvat usein samoihin henkilöihin ja samoihin palvelujärjestelmän toimijoihin. Erityistä huomiota tulee kiinnittää siihen, miten muutokset yhdessä vaikuttavat niiden henkilöiden mahdollisuuksiin edetä vaiheittain kohti koulutusta, työllistymistä ja osallisuutta.

Sininauhaliitto katsoo, että palkkatuen toimivuutta tulee

jatkossa arvioida myös suhteessa työllisyysalueiden käytettävissä oleviin resursseihin, rahoitusrakenteisiin ja kannustimiin. Jäsenjärjestöjen kokemusten perusteella palkkatuen saatavuudessa ja hyödyntämismahdollisuuksissa on merkittäviä alueellisia eroja. Sininauhaliitto pitää tärkeänä, että jatkossa arvioidaan myös sitä, miten nykyiset rahoitus- ja kannustinrakenteet vaikuttavat palkkatuen käyttöön käytännössä ja erityisesti vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden mahdollisuuksiin päästä palkkatuetuun työhön. Sääntelyn kehittäminen ei yksin riitä, mikäli palkkatukea ei ole tosiasiallisesti käytettävissä tai sen hyödyntämiseen liittyy merkittäviä alueellisia eroja.

Sininauhaliitto on huolissaan siitä, että vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden työllistymis- ja kuntoutumispolut ovat viime vuosina kaventuneet. Sininauhaliiton jäsenjärjestöjen kokemusten mukaan palkkatuen saatavuuden heikkeneminen sekä muut työllistymistä tukevien palveluiden ja tukimuotojen muutokset ovat vaikeuttaneet vaiheittaisten etenemispolkujen rakentamista. Monille henkilöille palkkatuettu työ on ollut mahdollisuus vahvistaa työ- ja toimintakykyä, kartuttaa osaamista ja työkokemusta sekä edetä kohti koulutusta, avoimia työmarkkinoita tai muuta kestävää työelämää kiinnittymistä.

Palkkatuettu työ voi toimia merkittävänä työllistymiskyvyn vahvistamisen välineenä henkilöille, joiden siirtyminen avoimille työmarkkinoille edellyttää vaiheittaista etenemistä. Työllistymiskyky rakentuu usein osaamisen vahvistumisen, työelämätaitojen kehittymisen, työkokemuksen karttumisen, työelämäosallisuuden sekä onnistuneiden työelämäkokemusten kautta.

Sininauhaliitto korostaa, että palkkatuettu työ on monille vaikeassa työmarkkina-asemassa oleville henkilöille osa pidempää työllistymispolkua. Palkkatuettu työ tarjoaa mahdollisuuden vahvistaa osaamista, työelämätaitoja, työelämäosallisuutta ja työllistymisvalmiuksia aidossa työympäristössä sekä rakentaa valmiuksia siirtyä koulutukseen tai avoimille työmarkkinoille. Monelle palkkatuettu työ ei ole työllistymispolun päätepiste, vaan tärkeä vaihe matkalla kohti opintoja, avoimia työmarkkinoita tai muuta kestävää työelämää kiinnittymistä.

Sininauhaliitto pitää tärkeänä, että palkkatuen vaikutuksia arvioidaan jatkossakin paitsi työllistymisen myös osaamisen vahvistumisen, työelämätaitojen kehittymisen, työelämäosallisuuden

sekä pidempien koulutus- ja työllistymispolkujen näkökulmasta. Näiden vaikutusten tunnistaminen on tärkeää arvioitaessa palkkatuen merkitystä osana työllisyyspalvelujen kokonaisuutta.

Lund Pekka
Sininauhaliitto ry